

SAMOAN

Polokalame fesoasoani e leai ni totogi, mo le tafieseā o sauāga i totonu o aiga

O fa'amatalaga e uiga i polokalame fesoasoani mo tagata mātutua ma fanau e tusa ai o le Tulafono mo Sauāga i Totonu o Aiga 1995

Afai o puipuia oe i le poloa'iga tau puipuiga i lalo o le Tulafono mo Sauāga i Totonu o Aiga 1995, e mafai ona e 'auai i se **polokalame fesoasoani e leai se totogi** lea e fesoasoani i lou fesaga'ia o le fa'afitauli.

E maua fo'i nei polokalame fesoasoani mo so'o se **tamaitiiti** o lo'o lua nonofo pea, pe masani ona nofo iā te oe.

O polokalame fesoasoani i lalo o le Tulafono mo Sauāga i Totonu o Aiga e –

- leai se totogi
- lē fa'alaua'iteleina
- mo le malupuipuia o oe
- mo le fa'atupu a'e o lagona mautinoa.

E FA'APEFEA ONA AOGĀ MA FESOASOANI NEI POLOKALAME IĀ TE A'U?

O le a aogā nei polokalame ina ia e **amata se olaga fou** ma ia **malupuipuia lou saogalemū**. E te maua ai fa'amatalaga e

fa'atatau i le poloa'iga tau puipuiga, ma e fa'atatau i sauāga i totonu o aiga ma ona a'afiaga.

O polokalame mo **fanau** e mafai ona fa'amalamalama ai iā i latou po'o ā faiga sauā ma le auala latou te fesaga'ia ai nei faiga, fa'apea a'afiaga e o'o ai iā i latou ma o latou aiga.

E tele polokalame 'ese'ese e mafai ona e filifili mai ai. E maua polokalame mo ni vaega o tagata po'o tagata ta'ito'atasi. O nisi polokalame e saunia ai le tausiga o tamaiti ma auala o femalagā'iga.

E fai sina 'ese o nei polokalame mai le polokalame lea o le a poloa'ia **lē ua tu'ua'ia** (le tagata o lo'o uiga sauā pe tūfanua), e 'auai atu i ai, ina ia mafai ona latou ola e aunoa ma le faia o uiga sauā.

O AI E FA'ATAUTAIA POLOKALAME?

O polokalame uma e fa'atautaia e ni **polofesa ua a'oa'oina fa'apitoa** ma ua fa'amaonia mai e le Matāgaluega o Fa'amasinoga.

Ua malamalama nei polofesa i mea 'ese'ese e tutupu i olaga o tagata, e fa'avae mai i tausaga o le soifua, le itūaiga (ali'i pe tama'ita'i) o tū ma aganu'u, o lagona fetosina'i fa'aleitūaiga i le vā o ni tagata (sexual orientation) ma ni lē atoatoa o le tino.

POLOKALAME FESOASOANI MO TAGATA MĀTUTUA

O nei polokalame o le a –

- fa'a'ailoa iā te oe le auala e fa'aaogā ai se poloa'iga tau puipuiga, ma au aiā tatau i lalo o lenei poloa'iga
- avatu iā te oe fa'amatalaga e uiga i sauāga i totonu o aiga ma ona a'afiaga
- fesoasoani atu e sa'ili ma atia'e le lagolagosua mo oe a'o e iai fa'atasi ma au uō, aiga ma le lautele
- fesoasoani i au fuafuaga mo le malupuipua o oe ma lau fanau
- fesoasoani i lou sa'ilia o ni auala e fai ai ni suiga lelei i lou olaga.

POLOKALAME FESOASOANI MO FANAU

E iai le a'afiaga o le fanau i faiga sauā uma lava, e aofia ai le taimi e vā'ai pe fa'alogo ai tamaiti i faiga sauā.

E mana'omia e tamaiti se **fesoasoani ma le lagolagosua fa'aopoopo** ina ia fesaga'ia ai mea ua tutupu i o latou olaga. E maua se polokalame e leai se totogi, mo lau fanau, e o'o atu i le 17 tausaga le mātutua, pe i se vaega o tamaiti pe fai ta'ito'atasi.

E fesoasoani nei polokalame i lau fanau ina ia –

- iloa le auala e malupuipua ai lo latou saogalemū
- malamalama i le a'afiaga o i latou ona o faiga sauā
- fo'ia fa'afitauli ma toe fa'aleleia o latou fa'alagona ma lagona o'otia
- atia'e ni lagona mautinoa.

E mafai e oe po'o se isi o va'aia lau fanau, ona o mai fa'atasi ma lau fanau i le polokalame.

O LE Ā LE UMI E MAFAI ONA MAUA AI NEI POLOKALAME?

E o'o atu i le **tolu tausaga** talu ona maua le poloa'iga tau puipuga, e mafai ai ona e talosaga mo se polokalame e faia fua.

E mafai ona toe fa'aopoopo lenei taimi fa'atapula'a e tusa o ni tulaga fa'apitoa; o lea ia fesili atu i le Fa'amasinoga e uiga i lenei matā'upu, pe afai ua silia ma le tolu tausaga talu ona maua lau poloa'iga.

Mo nisi fa'amatalaga i nei polokalame fesoasoani, fa'afeso'ota'i le Fa'amasinoga mo Aiga, taga'i i le latou 'upega o feso'ota'iga, (www.justice.govt.nz/family), pe talanoa i lau loia.

PEPA FA'ATUMU MO TALOSAGA

Polokalame mo le puipuia o tagata mātutua

E tusa ai o le Vaega 29 o le Tulafono mo Sauāga i Totonu o Aiga 1995, ou te talosaga atu mo se avanoa ou te 'auai ai i se polokalame o lo'o autū i le fa'aailoaina o puipuiga mai sauāga i totonu o aiga.

Igoa: _____

Tuātusi: _____

Telefoni: _____

Itūaiga o tupu'aga: _____

Igoa o lē ua tu'ua'ia i le poloa'iga tau puipuiga:

Le Fa'amasinoga mo Aiga na avatu ai le poloa'iga tau puipuiga:

Polokalame mo tamaiti

E tusa ai o le Vaega 29(1)(e) o le Tulafono mo Sauāga i Totonu o Aiga 1995, ou te talosaga atu e fa'apea, o le tamaitiiti / tamaiti o lo'u aiga o ta'ua igoa i lalo, e fia tu'uina atu i se polokalame o lo'o autū i le fa'aailoaina o puipuiga mai sauāga i totonu o aiga.

Lo'u igoa: _____

Tuātusi: _____

Telefoni: _____

Igoa o le tamaitiiti

Aso fanau

Itūaiga o tupu'aga

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Le Fa'amasinoga mo Aiga na avatu ai le poloa'iga tau puipuiga:

Igoa o lē ua tu'ua'ia i le poloa'iga tau puipuiga:

277 DFC Domestic 009 10/9FINAL 10/9/03, 5:53 PM 1

Gaugau lenei pepa ma lafo pe momoli i le
Fa'amasinoga mo Aiga e latalata atu.

[Text for back page]

O lo'o aotele atu i lenei pepa vaega o le Tulafono mo Sauāga i Totonu o Aiga 1995.

Afai e iai ni au fesili, siaki i le Tulafono mo Sauāga i Totonu o Aiga pe va'ai se loia.

Mo nisi fa'amatalaga, fa'afeso'ota'i le Fa'amasinoga mo Aiga i lo outou vaipanoa.

O lo'o maua lenei pepa i le 'upega o feso'ota'iga a le Matāgaluega o Fa'amasinoga, i le www.justice.govt.nz

Fa'amasinoga 009

[Month and year of publication]